

Försvarsdepartementet
Rättssekretariatet
Klara Lidman Kittel

Diarienumr: **Fö2025/00256**

Stockholm den 20 mars 2025

Remissyttrande över promemorian “En ändamålsenlig hantering av tillstånd och tillsyn av explosiva varor (Ds 2025:6)”

Fastighetsägarna är branschorganisationen som arbetar för en väl fungerande fastighetsmarknad. Våra 14 000 medlemmar äger och hyr ut bostäder och lokaler över hela landet. Vi representerar såväl de största börsnoterade fastighetsbolagen, kommunägda bostadsbolag som privata fastighetsföretag och bostadsrättsföreningar

Fastighetsägarna Sverige (“Fastighetsägarna”) har bjudits in att inkomma med synpunkter på förslagen i rubricerade promemoria.

Bakgrund

Under senare år har konflikter i kriminella miljöer resulterat i en eskalerad våldsutveckling och ett stort antal sprängningar i offentliga miljöer. I syfte att minska kriminellas tillgång till sprängmedel föreslås i promemorian författningsändringar i bland annat lagen (2010:1011) om brandfarliga och explosiva varor.

Utredningens förslag

Tillståndsprövningen föreslås bli tydligare genom att det ska framgå av lagen om brandfarliga och explosiva varor i vilka fall tillstånd för viss hantering av explosiva varor kan sökas i en kommun även om verksamheten ska ske i mer än en kommun. Det ska av lagen tydligt framgå att frågor om tillstånd till användning, överföring eller förvaring av explosiva varor i ett flyttbart förråd som ska ske i mer än en kommun ska prövas av den kommun där sökanden är bosatt eller där verksamheten har sitt säte.

Det brottsförebyggande perspektivet stärks i tillståndsprövningen och kraven för att ändra villkor i eller återkalla ett tillstånd sänks. Polismyndigheten ges en särskild roll med möjlighet att överklaga beslut om beviljade tillstånd och ansöka om återkallelse av gällande tillstånd. Regler kring vad som ska hända med överblivna varor, efter ett upphört eller återkallat tillstånd, införs.

Den kommunala verksamheten avseende brandfarliga och explosiva varor föreslås bli föremål för tillsyn från Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB). MSB ska också ansvara för att samordna kommunerna och hjälpa dem i deras arbete med hantering av frågor inom tillståndsverksamheten. Känsliga uppgifter i tillsynsärenden föreslås omfattas av sekretess.

Det föreslås införas ett krav på att anmäla till tillsynsmyndigheten innan användning eller tillfällig förvaring av explosiva varor påbörjas. Tillsynsmyndigheter föreslås få ett uttryckligt ansvar att polisanmäla lagöverträdelser, samtidigt som Sammanfattning Ds 2025:6 8 tillståndsinnehavare åläggs en skyldighet att anmäla misstänkta överlåtelser och överlämnanden av explosiva varor.

Författningsändringarna föreslås träda i kraft den 1 november 2025.

Fastighetsägarnas synpunkter på utredningens förslag

Fastighetsbranschen och bostadsrättsföreningar har drabbats hårt av de senaste årens sprängningar i flerfamiljshus. Sprängningar orsakar fara för liv och hälsa för boende, lokalhyresgäster och anställda. Fastighetsbranschen är enligt Svenskt Näringslivs undersökningar den bransch med störst andel brottsutsatta företag och högst kostnader för brott.¹ Brottligheten rör allt från skadegörelse, klotter och inbrott till sprängningar och skjutningar. Från ett fastighetsägarperspektiv är det således synnerligen angeläget att få bukt med illegala sprängningar genom ökade kontroller och mer effektiv lagföring.

Fastighetsägarna välkomnar att regeringen tillsatt en utredning med syfte att skapa en mer ändamålsenlig och säker hantering av tillstånd och tillsyn av explosiva varor och är positiva till utredningens ansats. Men Fastighetsägarna bedömer att ändringarna är otillräckliga för att stävja att sprängmedel hamnar i orätta händer. Fastighetsägarna hade förordat en ordning där tillståndsgivningen för hanteringen av explosiva varor låg hos Polismyndigheten, i stället för hos kommunen, och att tillståndet hade knutits till en enskild person likt vapen och ammunition. Fastighetsägarna bedömer att en sådan polisiär hantering och personliga tillstånd hade givit ett effektivare brottsförebyggande skydd för samhället.

De argument som framfördes 2009² när tillståndsprövningen flyttades från Polismyndigheten till kommunen är inte relevanta längre givet den exceptionella ökningen av sprängdåd som vi ser i samhället. Kommuner har inte samma kompetens, erfarenhet och verktyg som Polismyndigheten har för att bedöma sökandens lämplighet ur ett brottsförebyggande perspektiv. Kommuner är dessutom mer sårbara när det gäller till exempel otillbörlig påverkan och infiltration. Det framstår inte heller som rimligt att man idag måste söka tillstånd hos Polismyndigheten för att till exempel få ha en uteservering eller anordna en loppmarknad på offentlig plats men inte när det gäller hantering av sprängmedel.

---

¹ Svenskt Näringslivs rapport "Brottlighetens kostnader (2022 och 2023).

² Prop. 2009/10:203

Snarare ter sig en omvänd ordning mer logisk, det vill säga att Polismyndigheten ger tillstånd till hantering av sprängmedel och att kommunen ger tillstånd till den aktuella sprängningen. Kommunen har ansvar att ta fram detaljplan och har god insyn i aktuella plan- och byggprocesser i sin kommun.

Fastighetsägarna är frågande till om det är en bra ordning att ålägga Polismyndigheten en särskild roll att överklaga besluten. Det kommer förmodligen att kräva en hel del resurser att bevaka, utreda och processleda. Resurser som i stället hade kunnat läggas på den initiala lämplighetsbedömningen i tillståndsgivningen för att undvika att tillstånd ges till olämpliga aktörer. En sådan ordning hade sannolikt också minskat antalet överklaganden.

Anders Holmestig

VD Fastighetsägarna Sverige

Marie Öhrström

Chefsjurist Fastighetsägarna Sverige